

van justitie of van een bijzondere schriftelijke last van een hulpofficier van justitie. Van dit binnentreden wordt proces-verbaal opgemaakt, hetwelk binnen tweemaal vier en twintig uren wordt ingeleverd bij degene, die de last verstrekte, en in afschrift medegedeeld aan degene, wiens woning is binnentreden.

3. De opsporingsambtenaren, bedoeld in het vorige artikel, kunnen zich bij het betreden door andere personen doen vergezellen. In het geval, bedoeld in het vorige lid, wordt hiervan melding gemaakt in het proces-verbaal.

4. De personen, bedoeld in de vorige leden, zijn verplicht een geheim te bewaren, hetwelk hun bij de vervulling van hun taak is bekend geworden.

Artikel 12

1. Hij die opzettelijk de in artikel 7, zesde lid, en in artikel 11, vierde lid, opgelegde geheimhouding schendt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste zeshonderd gulden.

2. Hij aan wiens schuld schending van de geheimhouding te wijten is, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden.

3. Geen vervolging wordt ingesteld dan op klacht van hem, te wiens aanzien de geheimhouding geschonden is.

4. De feiten zijn misdrijven.

Artikel 13

De maatregelen, krachtens deze wet genomen, blijven zonder gevolg, voorzover zij onverenigbaar zijn met maatregelen, ten behoeve van de landsverdediging genomen krachtens:

- de Wet van 14 September 1866, *Stb.* 138 (Inkwartieringswet);
- de Wet van 23 Mei 1899, *Stb.* 128 (Wet op de staat van oorlog en de staat van beleg);
- de Wet van 15 April 1896, *Stb.* 71 (Wet militaire inundatiën);
- de Wet van 12 December 1853, *Stb.* 128 (Kringenwet);
- de Onteigeningswet;
- de Telegraaf- en Telefoonwet 1904, *Stb.* 7;
- de Luchtvaartwet;
- de Spoorwegwet;
- de Belemmeringenwet Landsverdediging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister-President,
Minister van Algemene Zaken,

De Minister van Binnenlandse Zaken,

De Minister zonder Portefeuille,

De Minister van Economische Zaken,

2419 9

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

De Wet Medewerking Verdedigingsvoorbereiding 1939 regelt de medewerking ter voorbereiding van de voorziening, in geval van oorlog, oorlogsgevaar, daaraan verwante of daarmee verband houdende buitengewone omstandigheden, in de behoeften van volkshuishouding en landsverdediging, zomede ter voorbereiding van de financiering dier voorziening (Artikel 2).

Blijkens artikel 5 dier wet kan de evenbedoelde medewerking uitsluitend bestaan in:

a. het verstrekken van zodanige opgaven en inlichtingen, als met het oog op de evenbedoelde voorbereiding door de betrokken Minister noodzakelijk worden geacht;

b. het gedogen van zodanig persoonlijk onderzoek — inzage van boeken, bescheiden en geschriften daaronder begrepen — door ambtenaren en deskundigen, daartoe door de betrokken Minister bij de vordering aan te wijzen, als met het oog op in artikel 2 bedoelde voorbereiding door die Minister noodzakelijk wordt geacht;

c. het uitvoeren van opdrachten en het verrichten van werkzaamheden, welke verband houden met het onderzoek naar de productiemogelijkheden of met de voorbereiding van de aanpassing in geval van oorlog, oorlogsgevaar, daaraan verwante of daarmee verband houdende buitengewone omstandigheden, aan de behoeften van volkshuishouding en landsverdediging;

d. het vormen en aanhouden van door de betrokken Minister te bepalen voorraden;

e. het voorbereiden van de gehele of gedeeltelijke overbrenging van bedrijven, werkzaamheden, administraties of voorraden, naar door de betrokken Minister aan te wijzen plaatsen;

f. het gedogen van het treffen van eenvoudige, bij algemene maatregel van bestuur nader te bepalen voorbereidingen ten behoeve van de landsverdediging.

Krachtens de Wet Medewerking Verdedigingsvoorbereiding 1939 kan dus — afgezien van het vormen en aanhouden van bepaalde voorraden — slechts praeparatoire medewerking van een beperkte strekking gevorderd worden.

Naar huidig recht zou een verdergaande medewerking slechts erlangd kunnen worden door een vordering in gebruik of eigendom krachtens de Algemene Vorderingsregeling 1944 dan wel krachtens andere vorderingswetten. De bezwaren, hieraan verbonden, zijn evident. Immers zal de Regering aldus, indien zij de voor de oorlogvoering van belang zijnde goederen conservatoir ter beschikking wil hebben, reeds spoedig tot omvangrijke vorderingen in eigendom of gebruik moeten overgaan, hetgeen uiteraard aanzienlijke uitgaven zal vergen, terwijl zij bovendien zelf voor het beheer, het bewaren en het verzorgen der goederen zou moeten doen zorgdragen. Anderzijds zal de Regering — indien, door welke omstandigheden of overwegingen ook, een vordering in gebruik of eigendom niet direct zou worden toegepast — de kans lopen, dat allerlei goederen op welke wijze dan ook voor aanwending in het belang van de oorlogvoering te loor gaan.

Uit deze overweging meent de Regering, dat het noodzakelijk is, als sluitstuk op de Wet Medewerking Verdedigingsvoorbereiding 1939 en ter waarborging van een doeltreffende hantering van het vorderingsrecht, bij de wet een algemene nadere voorziening te treffen.

Het onderhavige wetsontwerp is bestemd om in deze behoefte te voorzien. Het ligt evenwel in het voornemen van de Regering de totstandkoming te bevorderen van een wet tot wijziging van de Algemene Vorderingswet 1939 en zulks vóór de 15de Februari 1953, met ingang van welke datum de Algemene Vorderingsregeling 1944 zal vervallen

Aangezien de tekst van het onderhavige wetsontwerp in sterke mate aansluit bij die van de Algemene Vorderingswet 1939, zal zij na de totstandkoming van vorengenoemde wijziging moeten worden herzien. Anderzijds is bij de Regering de vraag in overweging, of bij de wijziging dier wet de bepalingen van dit ontwerp wellicht in de Vorderingswet behoren te worden opgenomen. Indien het onderhavige wetsontwerp het *Staatsblad* mocht bereiken, zal de daarin vervatte regeling derhalve of worden gewijzigd of zij zal bij de inwerking-treding van de gewijzigde Vorderingswet worden ingetrokken. De werkingsduur van de onderhavige wet in de thans vastgestelde vorm zal dus, naar het zich laat aanzien, slechts zeer beperkt zijn.

Artikelen

Artikel 1

Teneinde een zo ruim mogelijke werkingssfeer van de wet te verkrijgen, is mede bepaald, dat de wet ook op onlichamelijke zaken betrekking heeft.

Artikel 2

Eerste lid, onder *a*, *b*, *c* en *d*.

Zoals in de aanhef van dit lid is aangegeven, zullen de Ministers bij het geven van hun bevelen dienen uit te gaan van de overweging of het bevel noodzakelijk is ter verzekering van het beschikbaar blijven van de goederen.

Het bevel kan strekken om het aanbrengen van veranderingen te voorkomen (letter *a*), om het aanbrengen van veranderingen te bevorderen (letter *b*), om verbruik of verwerking te voorkomen (letter *c*) en om een doeltreffend onderhoud te bevorderen (letter *d*).

Een bevel tot verbruik of verwerking zal op grond van dit artikel niet gegeven kunnen worden.

Tweede lid. Duidelijkheidshalve is uitdrukkelijk bepaald, dat de plaats, waarop aan het bevel moet worden voldaan, ook buiten het Rijk in Europa kan zijn gelegen, b.v. in het geval, dat goederen zeilende zijn of een havenplaats buiten het Rijk in Europa hebben bereikt, waarin, c.q. met medewerking van de betrokken Regering, het desbetreffende algemene of bijzondere bevel kracht van uitvoering bezit. In het kader van de verdedigingsvoorbereiding en de oorlogvoering kan deze mogelijkheid niet gemist worden.

Derde lid. In navolging van de Algemene Vorderingsregeling 1944 ware de bevoegdheid tot het geven van de in artikel 2 van het wetsontwerp bedoelde bevelen toe te kennen aan ieder belanghebbende Minister, die daarbij heeft te handelen in overeenstemming met de Minister van Economische Zaken. Deze zal vanzelfsprekend de coördinerende instantie moeten zijn ten aanzien van het beleid, hetwelk op dit — bij uitstek economisch terrein — gevolgd zal moeten worden.

Artikelen 5 en 6

De Regering beseft, dat, hoewel een bevel krachtens artikel 2 gegeven, geen overgang van enig persoonlijk of zakelijk recht aan de Staat tengevolge heeft, uit het beschikbaar houden van goederen belangrijke nadelen voor de betrokkenen kunnen voortvloeien.

In overeenstemming met het bepaalde in de artikelen 10 en 11 van de Algemene Vorderingsregeling 1944 acht de Regering het billijk, dat schadeloosstelling wordt verleend voor de geldelijke gevolgen, welke voor betrokkenen uit het bevel voortvloeien. Deze gevolgen kunnen van zo velerlei aard zijn, dat zij bezwaarlijk in de wet kunnen worden geregeld. Vandaar, dat de regeling hiervan aan de Kroon wordt voorbehouden.

Artikel 7

Een geregelde contrôle op de naleving van de bevelen, welke bij of krachtens artikel 2 zijn gegeven, zal voor het met de wet beoogde doel meer effect opleveren dan de opsporing van overtredingen, wanneer de voorwerpen reeds verdwenen kunnen zijn. Uit dien hoofde dient bij de contrôle de nadruk te worden gelegd op de preventie.

Artikel 8

Bij overtreding van een bevel, dat bij of krachtens artikel 2 is gegeven, zal de eerste zorg van de Regering zijn de goederen terug te brengen in de vereiste toestand. Vóórdat tot een strafrechtelijke opsporing wordt overgegaan of tegelijk daarmee, zal het goed met behulp van de overtreder in de vereiste hoedanigheid moeten worden teruggebracht.

Artikel 10

Het wordt niet nodig geoordeeld ook de overige ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie als opsporingsambtenaren krachtens deze wet aan te wijzen. Mocht aan een dergelijke aanwijzing naderhand behoefte ontstaan, dan kan een van de Ministers deze alsnog bewerkstelligen.

Artikel 13

Krachtens:

de Wet behoud scheepsruimte 1939;
de Wet Gebruik Vervoermiddelen 1939;
de Wet Medewerking Verdedigingsvoorbereiding 1939;
de Wet op Sera en Vaccins van 1927, *Stb.* 91;
de Opiumwet van 1928, *Stb.* 167;
de Vleeskeuringswet van 1919, *Stb.* 524;
de Wet van 1 Juni 1865 regelende de uitoefening der Artsenijbereidkunst, *Stb.* 61;
de Bodemproductiewet 1939;
het Destructiebesluit van 1942
en het Voedselvoorzieningsbesluit
is het mogelijk, eveneens praeparatoire maatregelen te nemen met het oog op de daarmee behartigde belangen. Deze speciale bevoegdheden blijven door de bepalingen van het onderhavige ontwerp onverlet. Met betrekking tot maatregelen, genomen krachtens de wetten betreffende de landsverdediging, dient evenwel een voorziening te worden getroffen en wel in dier voege, dat de maatregelen ten behoeve van de landsverdediging voorrang genieten boven die, welke krachtens de onderhavige wet genomen worden.

De Minister-President,

Minister van Algemene Zaken a.i.,

TEULINGS.

De Minister van Binnenlandse Zaken,
BEEL.

De Minister zonder Portefeuille,

TEULINGS.

De Minister van Economische Zaken,

VAN DEN BRINK.